

1. ז"ד

2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע"ר

על ידי ב"כ עוה"ד ידן עילם ו/או שירה הרצנו

משד' רוטשילד 4, תל אביב יפו 66881

טלפון: 03-5606080; פקס: 03-5606083

העותרות

נגד

1. המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית

2. ראש המנהל האזרחי

3. היועץ המשפטי לגדה המערבית

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה מטעם המשיבים לבקשה לפסיקת הוצאות

המשיבים מתכבדים להגיש תגובתם לבקשה לפסיקת הוצאות, כדלקמן.

1. עניינה של העתירה בבקשת העותרות, כי יונפק לעותרת 1 (להלן: העותרת) היתר כניסה

למרחב התפר לצרכים חקלאיים. כן ביקשו העותרות, כי המשיבים יעמדו בלוח הזמנים

הקבוע בבקשות לפי נהלי המשיבים, וישיבו לבקשת העותרות בהתאם ללוח זמנים זה.

2. כבר עתה יצוין, כי העתירה - שהוגשה ביום 28.4.13 - התייתרה בתוך פרק זמן קצר

ביותר. כך, כבר ביום 22.5.13 הונפק לעותרות היתר שתוקפו עד ליום 7.11.13. בהמשך

לכך, ביום 4.6.13, הוארך תוקף ההיתר לתקופה מלאה בת שנתיים והוא תקף עד ליום

4.6.15. לאור זאת, ביום 20.6.13, הגישו העותרות בקשה למחיקת העתירה, וביום

24.6.13 ניתן פסק הדין המוחק את העתירה.

3. המשיבים מתנגדים לפסיקת הוצאות לטובת העותרות. יחד עם זאת, ככל שבית המשפט

הנכבד יסבור שיש לפסוק הוצאות, המשיבים סבורים, כי בנסיבות העניין, יש מקום

ששיעור ההוצאות יהיה על הצד הנמוך ביותר.

הכל כפי שיפורט להלן.

עיקרי העובדות הצריכות לעניין

4. העותרת הינה תושבת קלקיליה, בת 38, נשואה, ואם ל- 6 ילדים. יודגש, כי בעבר הייתה מוזנת כנגד העותרת מניעה ביטחונית. מניעה זו הוסרה ביום 28.5.13. יוסבר, כי משמעותה של מניעה זו - קיומו של צורך בבחינת גורמי הביטחון את בקשותיה להיתרי כניסה למרחב התפר באופן פרטני בטרם קבלת הכרעה בבקשות.
5. בעבר, החזיקה העותרת בהיתר כניסה אחד למרחב התפר לצורך עיבוד אדמותיה, אשר היה תקף בין התאריכים 11.6.12-13.12.11. משך אותה חצי שנה, העותרת לא עשתה כל שימוש בהיתר בו החזיקה.
- יודגש, כי בניגוד לנטען בפסי' 15 לעתירה, מבדיקת המשיבים לא נמצא כל תיעוד לפגם באותו היתר, או לפנייה מטעמה באשר לתיקון פגם שכזה. זאת ועוד, בניגוד לנטען בפסי' 16 לעתירה, מבדיקת המשיבים עולה כי מתועדות שתי בקשות נוספות בלבד לקבלת היתר כאמור, מחודשים מאי ואוקטובר 2011 – בקשות אשר נדחו בשל מחסור במסמכים ואי-עמידה בקריטריונים.
6. לטענת העותרת, בקשתה להנפקת היתר כניסה למרחב התפר, הועברה למת"ק הישראלי כבר ביום 27.2.13. כפי שנמסר מגורמי המנהל האזרחי, בקשת העותרת התקבלה ככל הנראה בתחילת חודש מרץ.
7. מאחר ובאותה העת בה הוגשה בקשת העותרת היה המת"ק נתון תחת עומס בקשות רב, ובפרט תחת עומס בקשות הדורשות את קבלת עמדת גורמי הביטחון, הועברה למת"ק הפלסטיני הודעה כי יחולו עיכובים במענה לבקשות, בהתאם לסעיף 55(ה) בקובץ פקודות הקבע של מרחב התפר (להלן: **קפ"ק מרחב התפר**).
8. במקביל, אכן פנו העותרות אל ראש מת"ק אפרים (ובהעתק לקצין פניות הציבור ולמשיבים 3) בתאריכים 21.3.13 ו-4.4.13. עם זאת, נדגיש כבר עתה, כי לפי העולה מהעתירה, באותה העת העותרות לא פנו בעניין לקישור הפלסטיני לצורך בירור סטאטוס הטיפול בבקשה ע"י המנהל האזרחי. כידוע, דרך המלך להגשת בקשות להיתרים במרחב התפר - ואף קבלת תשובה להן - הינה דרך הקישור הפלסטיני. זאת, בהתאם לרוח הסכמי הביניים בין ישראל לפלסטינים.
- צילומי מכתבי הפנייה לרמת"ק צורפו לעתירה וסומנו ע/3 ו- ע/5.
9. ביום 28.4.13 הוגשה העתירה דנן. זאת, בזמן שפנייתה היתה מצויה בטיפול קצין פניות הציבור, ועוד טרם חלף 45 הימים במהלכם עליו להשיב לפנייה.

10. כאמור, כבר ביום 22.5.13 הונפק לעותרת היתר שתוקפו עד ליום 7.11.13. בהמשך לכך, ביום 4.6.13, הוארך תוקף ההיתר לתקופה מלאה בת שנתיים והוא תקף עד ליום 4.6.15.
11. ביום 20.6.13, הגישו העותרות בקשה מוסכמת למחיקת העתירה, וזו נמחקה בפסק דינו של כב' הרשם ג' שני ביום 24.6.13.
12. יצוין, כי נכון לעת הזו, כעולה מן המערכת הממוחשבת של המנהל האזרחי, העותרת עשתה שימוש בהיתרה ונכנסה למרחב התפר **פעם אחת בלבד – רק ביום 23.8.13**.

עמדת המשיבים

13. עמדת המשיבים הינה כי דין הבקשה לפסיקת הוצאות להידחות, שכן בנסיבות המקרה עתירה זו איננה מקיימת את התנאים שפורטו בפסיקת בית המשפט הנכבד באשר לבקשות לפסיקות הוצאות. יחד עם זאת, כאמור ברישת הדברים, ככל שבית המשפט הנכבד ימצא לנכון להשית הוצאות לחובת המשיבים הרי שבנסיבות העניין סבורים המשיבים כי על אלה להיות על הצד הנמוך ביותר.
14. **ראשית**, דומה כי לא היה צידוק בהגשת העתירה, ודאי לא במועד בו הוגשה. **זאת, בפרט בשים לב לכך שהעותרת עשתה שימוש בהיתר שניתן לה לראשונה, ובפעם היחידה עד כה, רק ביום 23.8.13**. דומה כי עובדה זו מדברת בעד עצמה, ויש בה, לכל הפחות, כדי להקים ספק באשר למידת הדחיפות בהחזקת היתר הכניסה לצרכים הקלאיים עת שהוגשה העתירה. ממילא דומה כי ניתן היה לחכות, ולו פרק זמן קצר נוסף, למענה קצין פניות הציבור טרם פנייה לבית המשפט הנכבד. על כן, ברי כי פניית העותרת נעשתה עת שלא היה צורך ממשי בכניסתה למרחב התפר ועל כן לא היתה טמונה בה דחיפות מיוחדת.
15. באשר לחלופי הזמן מעת שהוגשה הבקשה ועד למתן ההחלטה. כאמור לעיל, בקשת העותרת הועברה למת"ק הישראלי, לכל המוקדם, בתחילת חודש מרץ. ברי, כי המשיבים מודעים ללוח הזמנים הקבוע בפרק ג' – "מנהלות" - בסעיף 55(א) לקפ"ק מרחב התפר לפיו, ככלל, עליהם להשיב לבקשות בתוך כשבועיים מרגע קבלת כל המסמכים הנדרשים במת"ק, אולם יש להדגיש כי בהמשך אותו הסעיף (55(ה)) נקבע כי "ככל שצפוי עיכוב בטיפול בבקשות, יש להודיע כל כך לקישור הפלסטיני". **בהתאם לסעיף זה, הועברה הודעה בדבר העיכוב החל בטיפול בבקשות הדורשות אבחון בטחוני בתקופה האמורה**. משכך, אין עוד מקום לטענת העותרות כאילו לא עמדו המשיבים בחובתם במתן מענה במסגרת הזמנים הקבועה בקפ"ק.

נוסף על האמור, יש לציין כי כאמור פנייתן הראשונה של העותרות לקצין פניות הציבור נערכה ביום 21.3.13. וכי העתירה דן הוגשה כבר ביום 28.4.13. טרם חלף 45 הימים

- במהלכם מחוייב קצין פניות הציבור להשיב לפנייה בהתאם לחוק תיקון סדרי מנהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1989.
16. מן האמור עולה, אם כן, כי המשיבים פעלו כדין, לאור היות העותרת בזמן הטיפול בבקשה בעלת מניעה בטחונית, ולאור העומס הרב בו היו נתונים המשיבים עת שהוגשה הבקשה, עומס עליו נמסרה הודעה למת"ק הפלסטיני בהתאם לנהלים.
- מכאן, שבנסיבות העניין הגשת העתירה בשלב בו הוגשה לא היתה מוצדקת.
17. שנית, העותרות לא מיצו הליכים כנדרש טרם הגשת העתירה. העותרות אינן טוענות, או מציגות כל תיעוד לכך שבתקופה האמורה פנו למת"ק הפלסטיני על-מנת לברר את סטאטוס הטיפול בבקשה.
- כאן המקום להבהיר, כי כפי שצויין לעיל, בהתאם לנהלי העבודה של המנהל האזרחי מול הרשות הפלסטינית, שמקורם בהסכמים המדיניים שבין ישראל לפלסטינים, בקשות להיתרי כניסה למרחב התפר מוגשות באמצעות הקישור הפלסטיני, ומועברות הימנו אל המת"ק הישראלי, לצורך בחינתן. זאת, להוציא מקרים הומניטאריים דחופים, בהם מתאפשרת הגשת הבקשה בחלון קבלת הקהל במת"ק הישראלי. משכך, לא ניתן ככלל להגיש בקשות כאמור, או מסמכים הנלווים אליהן, ישירות אל המת"ק הישראלי. במסגרת חלוקת העבודה, אף בירורים באשר לסטאטוס הבקשות צריכים להיות מופנים לגורמי הקישור הפלסטינים. כך הם פני הדברים בעשרות-אלפי בקשות המוגשות מדי שנה לכניסה למרחב התפר, העברת תשובת המת"ק הישראלי בדבר סירוב או מתן היתר מבוצעת על ידי מנגנון התיאום והקישור הפלסטיני.
18. מכאן, שאין בפניות העותרות לראש מת"ק אפרים ולקצין פניות הציבור כדי להוות תחליף לעריכת בירורים בערוצים המינהליים המיועדים לכך. על כן, אין לראות בפניות העותרות מיצוי הליכים כנדרש.
19. ואולם, לא זו בלבד שהעותרות לא ביררו את סטאטוס הטיפול באמצעות הגורמים המוסמכים, נציגי הקישור הפלסטיני; ככל שהיו העותרות פונות לקישור הפלסטיני במקרה זה, היה נודע להם דבר עומס הבקשות הרב (אשר הודע, כאמור לעיל, בהתאם לסעיף 55(ה) לקפ"ק, למת"ק הפלסטיני), והדבר היה עשוי לייתר הגשת העתירה.
20. שלישית, כאמור לעיל, הטיפול בעניינה של העותרת מעת הגשת העתירה היה מהיר; העתירה הוגשה ביום 28.4.13, וכבר ביום 22.5.13 הונפק לעותרת היתר כניסה למרחב התפר למשך כ-6 חודשים. בסמוך לאחר מכן, הוארך תוקף ההיתר לתקופה בת שנתיים.
- בכך, הלכה למעשה, העתירה התייתרה זמן לא ארוך לאחר הגשתה, מבלי שבית המשפט הנכבד נדרש לה, ללא צורך בכתבי בית דין נוספים (למעט בקשת המחיקה), וללא צורך

בהכרעה שיפוטית (ראו והשוו: בג"ץ 842/93 נסאסרה נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מח(4) 217 (1993); בג"ץ 1440/08 עפוני נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית תק-על 2009(1) 1487 (2009); בג"ץ 9256/08 מנשאר נ' המפקד הצבאי לגדה המערבית (ניתן ביום 27.4.09, טרם פורסם); בג"ץ 7832/12 טרכוש נ' המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית (ניתן ביום 28.7.13, פורסם בפדאור) (להלן: עניין טרבוש).

21. רביעית, העותרות לא פירטו או הביאו ראיות באשר לשיעור הוצאותיהן (ראו, למשל: בג"ץ 6857/10 סלים נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית (ניתן ביום 20.2.11, פורסם בפדאור); עניין טרבוש).

22. חמישית, העתירה שלפנינו איננה עתירה מורכבת במיוחד (ראו, למשל: בג"ץ 9441/11 דווידי נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית (ניתן ביום 16.5.12, פורסם בפדאור); בג"ץ 8260/08 סלאח נ' ממשלת ישראל (ניתן ביום 2.5.10, פורסם בפדאור); בג"ץ 9170/07 מנאצר נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית (ניתן ביום 15.5.11, פורסם בפדאור)).

23. לבסוף, בשים לב לטענות העותרות בעתירה ובבקשתן לפסיקת הוצאות, נבקש לציין, כי בניגוד לתמונה אותה מבקשות העותרות לתאר, מנגנון הגשת הבקשות וקבלת היתרי הכניסה למרחב התפר, המעוגן בקפ"ק מרחב התפר, עובד בצורה סבירה ביותר.

כך, למשל, בשנת 2011 הוגשו 55,960 בקשות לקבלת היתרים ותעודות המאפשרים כניסה ושהיה במרחב התפר, אשר מתוכן אושרו 50,047 מהבקשות, כשלמבקשים הונפקו ההיתרים או התעודות שהתבקשו. כלומר, כ-89.4% מהבקשות אושרו.

כך, למשל, בשנת 2012 הוגשו 45,954 בקשות לקבלת היתרים ותעודות המאפשרים כניסה ושהיה במרחב התפר, אשר מתוכן אושרו 35,965 מהבקשות, כשלמבקשים הונפקו ההיתרים או התעודות שהתבקשו. כלומר, כ-78.2% מהבקשות אושרו.

כך, למשל, עד חודש יוני בשנת 2013 הוגשו 19,856 בקשות לקבלת היתרים ותעודות המאפשרים כניסה ושהיה במרחב התפר, אשר מתוכן אושרו 15,944 מהבקשות, כשלמבקשים הונפקו ההיתרים או התעודות שהתבקשו. כלומר, כ-80.2% מהבקשות אושרו.

24. הנה כי כן, ברי, כי העובדה שהעותרות מצביעות על כמה עשרות עתירות במהלך השנים האחרונות, שלאחר הגשתן הונפקו היתרי כניסה למרחב התפר מסיבות שונות, אינה מצביעה, לכשעצמה, על בעיה מערכתית רחבת היקף בהפעלת קפ"ק מרחב התפר, שכן מדובר בשברירי אחוז מתוך כלל עשרות אלפי הבקשות המטופלות מדי שנה. בעניין זה נעיר, כי ככלל אין בעצם הנפקת היתר לאחר הגשת עתירה להעיד בהכרח על כשל בהליך, שכן מטבע הדברים, יש לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו.

25. טרם סיום יוער, בכל הנוגע לטענות העותרות באשר לכך שהגשת העתירה היא שהובילה למתן הסעד המבוקש, כי ההיתר בן ששת החודשים שהונפק לעותרת עליו הודיע קצין פניות הציבור היה המשכו הישיר של הטיפול בבקשת העותרת, טיפול אשר החל עוד טרם הגשת העתירה. ברי כי ממילא אין במעורבות הח"מ בהארכת ההיתר לאחר הגשת העתירה כדי להעיד על הצדקה להגשתה.

סיכום

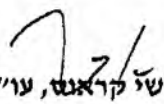
26. לאור כלל האמור, עמדת המשיבים הינה כי בנסיבות העניין נחפזו העותרים בהגשת העתירה. זאת, בפרט בהעדר צורך חקלאי ממשי לכניסת העותרת למרחב התפר בשים לב לכך שהעותרת השתמשה בהיתר פעם אחת בלבד עד כה, ובשים לב לכך שההיתר הונפק לעותרת זמן קצר בלבד לאחר הגשת העתירה.

מטעמים אלה דין הבקשה להידחות. יחד עם זאת, כאמור ברישת הדברים, ככל שבית המשפט הנכבד ימצא לנכון להשית חוצאות לחובת המשיבים הרי שבנסיבות העניין דומה שעל אלה להיות על הצד הנמוך ביותר.

העובדות בתגובה זו נתמכות בתצהירו של סגן עלא אחמד, סגן ראש תחום מעברים ותפר במנהל האזרחי באזור יהודה ושומרון.

היום, ג' בכסלו תשע"ד

06 בנובמבר 2013

אבישי קראנט, עו"ד
עוזר לפרקליט המדינה